

Vergaderjaar 2021–2022

35 334

Problematiek rondom stikstof en PFAS

Nr. 183

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR NATUUR EN STIKSTOF

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 juni 2022

De Tweede Kamer heeft op 17 mei 2022 (Handelingen II 2021/22, nr. 80, Stemmingen) een motie aangenomen die de regering verzoekt in overleg met de Vlaamse regering te zorgen dat het afgraven van de zeedijk van de Hedwigepolder pas wordt ingezet nadat de resultaten van de lopende onderzoeken naar PFAS bekend zijn en vaststaat dat geen negatieve effecten optreden voor de natuurontwikkeling en een gezonde leefomgeving (Kamerstuk 30 175, nr. 413). Met deze brief geef ik, mede namens de Minister van Infrastructuur en Waterstaat (IenW), aan op welke wijze de motie wordt uitgevoerd.

In de uitvoering van deze motie trek ik samen op met de Minister van IenW. Ook heb ik contact gehad met mijn Vlaamse ambtgenoot.

Onderstaand geef ik u een overzicht van afgeronde en (door)lopende onderzoeken naar PFAS in de Westerschelde. De resultaten van deze onderzoeken zal ik betrekken bij de uitvoering van de motie. Op basis hiervan zal ik, in afstemming met Vlaanderen en provincie Zeeland, besluiten of de onderzoeksresultaten aanleiding geven om de planning van de ontpoldering van de Hedwigepolder aan te passen. Zoals eerder gemeld in mijn brief van 6 oktober 2021 aan de Tweede Kamer (Kamerstuk 35 334, nr. 167), zie ik op grond van de huidige onderzoeksresultaten geen aanleiding om het Hedwigeproject te wijzigen. De Minister van Infrastructuur en Waterstaat heeft tijdens zijn bezoek aan Zeeland op 9 mei jl. ook aangegeven dat op basis van de huidige inzichten geen reden bestaat om van de planning af te wijken.

De werkzaamheden aan de zeedijk van de Hedwigepolder zijn van start gegaan in april 2022. Ten aanzien van het afgraven van de zeedijk meld ik u dat op dit moment een minimale hoogte van 6,30 m boven NAP wordt gehandhaafd en volgens de huidige planning deze vóór 1 juli 2022 niet verder wordt afgegraven. Overige werkzaamheden, die geen verband houden met het afgraven van de zeedijk, zullen wel gewoon doorgang vinden op een manier dat geen «point of no return» wordt bereikt. De

resultaten van de nog lopende onderzoeken worden uiterlijk in juni 2022 verwacht. Ik wil dan ook vóór 1 juli 2022 een besluit nemen en zal uw Kamer uiterlijk 1 juli 2022 informeren.

Ten slotte wil ik u erop wijzen dat de ontpoldering van de Hedwigepolder onderdeel is van een grensoverschrijdend project met Vlaanderen, waarbij het verleggen van de zeedijk in het Vlaamse deel (de aangrenzende Prosperpolder) veel eerder is gerealiseerd. Aan de Vlaamse kant is de zeedijk inmiddels afgegraven tot 4,70 m boven NAP. Dat betekent dat er in het komende stormseizoen (oktober-maart) een risico is dat bij bepaalde weersomstandigheden het water de Prosperpolder instroomt en daarmee ook (maar dan ongecontroleerd) de Hedwigepolder in.

Overzicht onderzoeken

1. PFAS in bodem Hedwigepolder (eenmalig, afgerond)

In het najaar van 2019 zijn in de bodem van de Hedwigepolder PFAS-metingen gedaan.

2. PFAS in grondwater, kwelwater en oppervlaktewater Hedwigepolder (eenmalig, afgerond)

Vanaf najaar 2019 zijn PFAS-metingen verricht in grondwater, kwelwater en oppervlaktepolder in de Hedwigepolder.

3. Risico van PFAS in natuurontwikkelingsprojecten (afgerond)

Deltares heeft een overzicht gemaakt van de beschikbare kennis over de risico's van PFAS in buitendijkse natuurontwikkelingsprojecten langs de Westerschelde.

4. Onderzoek gevolgen natuurlijke erosie (afgerond)

Op basis van advies van Deltares is modelmatig bepaald of er, na de afgraving die plaatsvindt in het kader van het project, nog natuurlijke erosie kan optreden in de voor de Hedwigepolder liggende Scheldeschorren.

5. Validatie milieueffectrapportage (afgerond)

De Antea Group heeft beoordeeld of de conclusies van de eerder uitgevoerde milieueffectrapportage voor de Hedwigepolder op basis van de gevonden PFAS-concentraties moeten wijzigen.

6. Voedselveiligheid – (afgerond)

Het RIVM en de Wageningen Universiteit hebben een onderzoek naar PFAS-gehalten in vis, schaal- en schelpdieren en zeegroenten uitgevoerd.

7. PFAS-concentraties in het water (doorlopend)

De PFAS-concentraties in water worden door Rijkswaterstaat periodiek gemeten in het kader van de Monitoring Waterstaatkundige Toestand des Lands.

8. PFAS in zwevend stof (doorlopend)

De PFAS-concentraties in zwevend stof worden door Rijkswaterstaat periodiek gemeten in het kader van de Monitoring Waterstaatkundige Toestand des Lands.

9. Beoordeling zwemwater (doorlopend)

Het RIVM heeft begin mei 2022 (aan het begin van het zwemseizoen) een risicobeoordeling uitgevoerd naar gezondheidseffecten van zwemmen in de Westerschelde op de aangewezen zwemlocaties als gevolg van de aanwezigheid van PFAS in het water.

10. PFAS in grondwater en oppervlaktewater rond Hedwigepolder (oplevering juni 2022)

De PFAS-concentraties in binnendijks grond- en oppervlaktewater rond de Hedwigepolder worden gemeten.

11. PFAS in jong slib omgeving Hedwigegebied (oplevering juni 2022)

De PFAS-concentraties in jong slib rond de Hedwigepolder worden gemeten naar aanleiding van een advies van Deltares om de kwaliteit van het pas aangeslibde sediment te bepalen.

Het mogelijke bevolkingsonderzoek in Hulst en omgeving naar PFAS-waarden in het bloed maakt geen onderdeel uit van de bij mijn besluitvorming te betrekken onderzoeksresultaten. De resultaten van dit eventueel te starten onderzoek hebben geen directe relatie met de ontpoldering van de Hedwigepolder.

Tevens stuur ik u een afschrift van mijn brief aan gedeputeerde staten van de provincie Zeeland, conform de toezegging die de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat aan uw Kamer heeft gedaan bij het tweeminutendebat Leefomgeving op 20 april jl. (Handelingen II 2021/22, nr. 75, Tweeminutendebat Leefomgeving) ([zie bijlage](#)).

De Minister voor Natuur en Stikstof,
Ch. van der Wal-Zeggelink